

Микола БОЙЧУК,

доктор філософських наук

ВХОДЖЕННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВИЙ ПРОСТІР ЯК ОДИН З ЕТАПІВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ



Перехід на новий рівень у відносинах з Європейським Союзом, документальне оформлення якого завершиться підписанням Угоди про Асоціацію та Угоди про зону вільної торгівлі та подальшою їх ратифікацією країнами-членами ЄС, стане логічним результатом ґрунтовної підготовчої роботи здійсненої українським суспільством та органами державної влади, зокрема у гуманітарній сфері.

У зазначеному контексті одним з найважливіших напрямів подальшої інтеграції України до ЄС є гармонізація українського законодавства відповідно до європейських норм і стандартів у науковій та освітній сферах.

Проте шлях України до ЄС має бути «рухом на зустрічних курсах». Крокам України, спрямованим на європейську самоідентифікацію, має відповідати чітке дотримання керівництвом ЄС принципу європейської політики сусідства: «більше підтримки для більших реформ», а оцінка результатів реформ має бути справедливою та об'єктивною. У зв'язку з цим наріжним каменем двосторонніх відносин на осі Київ–Брюссель має стати визнання Євросоюзом європейської ідентичності України та надання нашій державі чіткої перспективи членства в ЄС у майбутньому.

Саме формування такої європейської ідентичності українського суспільства є головною метою реформування її гуманітарного сектору, наукової та передусім освітньої сфери. Формування європейської свідомості молодих громадян, їх на-

вчання відповідно до освітніх норм країн ЄС має стати фундаментом для повноцінного та швидкого включення України до європейського цивілізаційного простору.

Необхідно зазначити, що Україна зацікавлена у залученні інвестицій з ЄС для розвитку системи української освіти, а також розбудови зв'язків із науково-дослідними та освітніми установами країн ЄС. З другого боку, українські ініціативи в гуманітарній сфері сприятимуть інтенсифікації розвитку зв'язків між установами вищої освіти країн-членів ЄС.

На особливу увагу заслуговує підготовлена фахівцями України «Педагогічна Конституція Європи», положенням якої притаманний інтеграційний характер і які можуть бути ефективно адаптовані до традицій та національних особливостей будь-якої країни ЄС.

Важливим моментом є те, що Україна стала ініціатором та провідним фундатором новітніх інноваційних методик і передових освітніх технологій, ефект від впровадження яких значно перевищить обсяг інвестицій Європейського Союзу для імплементації положень «Педагогічної Конституції Європи».

Положення останньої передбачають створення своєрідного консорціуму європейських університетів педагогічного профілю, визначення й формування єдиної шкали цінностей, які могли б бути покладені в основу навчально-виховного процесу в усіх країнах ЄС. Суттєвим внеском України в європейські об'єднавчі процеси може стати відродження гуманістичних сутностей, введення їх у соціальний простір за зразком українських гуманітарно-освітніх традицій і педагогічної школи А.С. Макаренка та В.О. Сухомлинського.

Крім того, «Педагогічна Конституція Європи» актуалізує питання уніфікації та стандартизації форм організації освіти, взаємного визнання дипломів країн ЄС та СНД, що є надзвичайно важливим і для України.

Абсолютно впевнені в тому, що підтримка європейськими країнами української ініціативи дозволить значно активізувати взаємовигідну співпрацю та координацію зусиль науковців і експертів у гуманітарній сфері, суттєво розширити взаємодію в рамках міжнародного освітнього обміну викладацькими, аспірантськими та студентськими кадрами, сприятиме входженню України не лише в освітній, а й цивілізаційний європейський простір, поступово формуючи нового українського громадянина — демократич-

ного та відповідального, соціально активного та гуманістичного, впевненого в собі і в своїй країні, проте толерантного до інших. Такого громадянина, який разом з іншими європейцями зробить свій вагомий внесок у розбудову нашого спільного європейського дому.

Анотація. У статті йдеться про формування європейської ідентичності українського суспільства, що є головною метою реформування гуманітарного сектору України, її наукової та, передусім, освітньої сфери.

Ключові слова: освіта, наука, євроінтеграція, «Педагогічна Конституція Європи».

Аннотация. В статье речь идет о формировании европейской идентичности украинского общества, которое является главной целью реформирования гуманитарного сектора Украины, ее научной и, прежде всего, образовательной сферы.

Ключевые слова: образование, наука, евроинтеграция, «Педагогическая Конституция Европы».

Summary. The article deals with the formation of a European identity of the Ukrainian society, which is the main goal of reforming Ukrainian's humanitarian sector, research and, above all, education.

Key words: education, science, European integration, «Pedagogical Constitution of Europe».

Mykola BOICHUK,

Doctor of Philosophy

**ACCESSION TO THE EUROPEAN EDUCATIONAL
AND SCIENTIFIC DOMAIN AS ONE OF THE STAGES
IN THE EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE**

Transition to the next level of relations with the EU to be officially completed by execution of the Association and the Free Trade Zone Agreements and their subsequent ratification by the Member States is a logical result of extensive preparatory work of the Ukrainian society and public authorities, particularly in the humanitarian sphere.

With this in mind, harmonization of the Ukrainian legislation with the European standards in the scientific and educational spheres is one of the most important areas of further integration of Ukraine into the EU.

However, Ukraine's way to the EU should be on «counter-motion» basis. Responding to the movement of Ukraine to its European self-identification the EU leadership should strictly observe the principles of the European Neighborhood Policy: «more support for more reforms» and provide fair and objective evaluation of the reform results. In this regard, the cornerstone of bilateral Kyiv–Brussels relations should be recognition of the Ukraine's European identity by the EU and provision of a clear perspective of EU membership for Ukraine in the future.

Formation of such European identity of the Ukrainian society is the goal for reformation of its humanitarian, research and, above all, educational sector. Formation of the European consciousness in the young citizens, their education according to the educational standards of the EU will become the foundation for a complete and rapid incorporation of Ukraine into the European cultural space.

It should be noted that Ukraine is interested in attracting investments from the EU for the development of Ukrainian education and establishing ties with the EU research and educational institu-

tions. On the other hand, Ukrainian Initiative in the humanitarian sector will intensify international cooperation of higher education institutions in the EU.

«Educational Constitution of Europe» prepared by the Ukrainian experts deserves special attention. Its message is of integration nature and it can be effectively adapted to the traditions and national characteristics of any EU country.

It is especially important that Ukraine has initiated and become a leading founder of the latest innovative techniques and advanced educational technologies because the consequences of their putting into practice will significantly exceed the EU investments for implementation of the provisions of the «Educational Constitution of Europe».

Provisions of the «Pedagogical Constitution of Europe» provide creating a unique consortium of the European pedagogical universities, determination and creation of a single scale of values that could be the basis of the educational process in all EU countries. An important contribution of Ukraine to the European unification processes may be the revival of humanistic essentials and their introduction into the social space similar to the Ukrainian humanitarian and educational traditions and pedagogical schools of A. Makarenko and V. Sukhomlynskyi.

Moreover, the «Educational Constitution of Europe» puts forward the issue of unification and standardization of education organizational forms, mutual recognition of the EU and the CIS, which is extremely important for Ukraine.

We are absolutely convinced that support of the Ukrainian initiative by the European countries will allow greatly intensify mutually beneficial cooperation and coordination of efforts of scientists and experts in the humanitarian sphere, activate and expand cooperation in the international educational exchange of teachers, students and post-graduates, accession of Ukraine not only to the education, but also to the European civilizational domain, gradually forming a new Ukrainian citizen — democratic and responsible, socially active and humanistic, confident in his country and in himself and tolerant toward others. This citizen will along with other Europeans make a significant contribution to the development of our European home.